

Череп А.В.

доктор економічних наук, професор
Запорізького національного університету

Кішко Ю.П.

здобувач
Запорізького національного університету

Cherep Alla

Doctor of Economic Sciences, Professor
Zaporizhzhia National University

Kishko Yulia

Postgraduate Student
Zaporizhzhia National University

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE INSURANCE MARKET OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

Визначено роль страхового сектору у фінансовій системі України з метою забезпечення стабільності та захисту фінансових інтересів на мікро-, мезо- та макрорівнях. Виокремлено проблемні питання функціонування страхового ринку України. Обґрунтовано доцільність впровадження інноваційних технологій та інструментів в страховому секторі економіки України. Виконано порівняння вітчизняного страхового сектору та країн ЄС. Зазначено, що в Україні страховий сектор надає досить широкий спектр послуг, що дозволяє забезпечити фінансовий захист в разі настання страхового випадку, але рівень зацікавленості громадян в страхових послугах значно нижчий ніж в країнах Європи, що вказує на недостатнє інформування про страхові послуги та недовіру українців до страхових компаній, тому важливо направити більше ресурсів для залучення громадян та підприємств до страхування. Зазначено, що саме такий підхід дозволить наблизити Україну до країн ЄС та забезпечити пріоритетну роль вітчизняному страховому сектору. Для України важливо приділяти увагу до досвіду розвинених країн Європи, а саме для розвитку та розширення можливостей нашого страхового ринку потрібно збільшити накопичення страхових компаній, які знаходяться в банківській системі, що дозволить отримати доступ до нових технологій, найкращих практик і передового досвіду з європейських країн, це сприятиме підвищенню якості обслуговування та конкурентоспроможності українських страхових компаній. Зроблено ретельний аналіз страхового сектору за останні роки та здійснено порівняння стану вітчизняного та європейського ринків. Розглянуто можливості та стратегічні вектори розвитку страхового ринку в контексті євроінтеграції. Досліджено перспективи розвитку українського страхового ринку включаючи процеси євроінтеграції. Проаналізовано перспективні технології та інноваційні продукти європейського страхового ринку, які доцільно впровадити на страховому ринку України.

Ключові слова: страховий ринок, страхові продукти, страхові показники, статистика, євроінтеграція, перспективи.

The role of the insurance sector in the financial system of Ukraine is defined in order to ensure stability and protection of financial interests at the micro, meso- and macro levels. The problematic issues of functioning of the insurance market of Ukraine are allocated. The expediency of introducing innovative technologies and tools in the insurance sector of the Ukrainian economy is substantiated. A comparison of the domestic insurance sector and the EU countries has been carried out. It is noted that in Ukraine the insurance sector provides a fairly wide range of services, which allows to provide financial protection in the event of an insured event, but the level of citizens' interest in insurance services is much lower than in European countries, which indicates insufficient information about insurance services and distrust of Ukrainians in insurance companies, so it is important to direct more resources to attract citizens and enterprises to insurance. It is noted that it is this approach that will bring the Ukraine closer to the EU countries and ensure the priority role of the domestic insurance sector. It is important for Ukraine to pay

attention to the experience of developed European countries, namely, to develop and expand the capabilities of our insurance market, it is necessary to increase the accumulation of insurance companies located in the banking system, which will allow access to new technologies, best practices and best practices from European countries, this will contribute to improving the quality of service and competitiveness of Ukrainian insurance companies. A thorough analysis of the insurance sector in recent years has been carried out and a comparison of the state of the domestic and European markets has been carried out. The possibilities and strategic vectors of development of the insurance market in the context of European integration are considered. The prospects for the development of the Ukrainian insurance market, including the processes of European integration, are studied. Promising technologies and innovative products of the European insurance market, which should be implemented in the insurance market of Ukraine, are analyzed.

Keywords: insurance market, insurance products, insurance indicators, statistics, European integration, prospects.

Постановка проблеми. Страховий ринок України відіграє важливу роль у фінансовій системі країни, забезпечуючи захист власності, здоров'я та фінансових інтересів громадян і бізнесу. Проте, як і багато інших секторів економіки, український страховий ринок стикається з великою кількістю проблемних питань, викликів та пов'язаних з ними можливостями через процес євроінтеграції. На сьогодні, роль українського страхового сектору в економіці країни дещо нижча, ніж в розвинених країнах, що є великим недоліком, який необхідно вирішити, задля досягнення добробуту сектора та економіки України в цілому. Також потрібно розвивати перспективні напрями та впроваджувати актуальні страхові продукти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості розвитку вітчизняного страхового ринку досліджували вітчизняні науковці Череп О.Г., Хмельковська А.В. [1-3].

Заслужовує на увагу також монографія Василюєвої Т.А. «Нові вектори розвитку страхового ринку України», де визначаються сучасні напрями і тенденції страхового та перестрахового ринків світу та України [4]. Взято до уваги роботу Сукач О.М. та Козловської С.Г. «Управління ризиками страхового ринку», в якій дослідники акцентували увагу на негативну тенденцію скорочення учасників страхового ринку України, її причинах та наслідках [5].

Мета статті – аналіз страхового ринку, встановлення та дослідження перспективних напрямків для страхового ринку України в умовах європейської інтеграції.

Виклад основних результатів дослідження. Страховий сектор відіграє невід'ємну та важливу роль у фінансовій системі будь-якої країни.

Його функції та значення виявляються в широкому спектрі сфер економіки та життя суспільства. Роль страхового сектору постійно зростає в забезпеченні стабільності та захисту фінансових інтересів громадян, компаній і держави.

З метою дослідження та аналізу сучасних тенденцій в діяльності страхових тенденцій, порівняємо вітчизняний страховий сектор та країн ЄС (табл. 1) [4].

Аналіз провідних індикаторів страхового ринку дозволяє виявити його стан і напрямки розвитку. Так, у 2023 році ситуація на страховому ринку почала покращуватися. За даними Національного банку України [6], валові премії українських страхових компаній у першому кварталі зросли на 4% до 10,1 млрд грн. Чисті премії зросли на 6% до 9,9 млрд грн.

Виплати страхових відшкодувань у 1 кварталі 2023 року склали 3,8 млрд грн, а чисті виплати – 3,7 млрд грн. Обидва показники на 19% перевищили показник за аналогічний період 2022 року.

Крім того, темпи падіння премій за основними видами страхування мають тенденцію до зниження, в той час як за деякими напрямками спостерігається зростання, і це зростання є суттєвим. Наприклад, валові премії за договорами добровільного страхування автотранспорту в I кварталі (рік до року) зросли на 25,4%, премії з ОСАЦВ – на 31%, за «Зеленою картою» – на 80%. Обсяг платежів ДМС продовжував падати, але скоротився на 17%, що відчутно менше, ніж за весь 2022 рік [7].

Згідно з даними Національної асоціації страховиків України (НАСУ) [8], загальний обсяг страхових премій в Україні за перше півріччя 2023 року зріс на 20% порівняно з відповідним періодом 2022 року та склав 21,36 млрд грн.

Таблиця 1

Порівняння страхових показників України та країн ЄС

Показник	Україна	Максимальне значення в ЄС
Кількість страхових компаній, од	361	549 (Німеччина)
Частка премій на страхування життя у загальному обсязі валових премій, %	7,4	82,6 (Швеція)
Рівень валових страхових виплат, %	27,2	104,1 (Нідерланди)
Проникнення страхування, %	1,5	11,4 (Фінляндія)
Щільність страхування, евро на одну особу	29	81551 (Ліхтенштейн)
Частка зайнятих у страхуванні до загальної кількості зайнятого населення, %	1,5	1,79 (Люксембург)

Джерело: сформовано авторами

Так, показники за видом страхування становлять наступне:

- страхування ризиків: 19,1 млрд грн (+24,0% до 2022 року);
- страхування життя: 2,26 млрд грн (+16,2% до 2022 року).

Показники за каналами збуту наступні:

- страхові агенти: 9,32 млрд грн (43,6% від загального обсягу);
- банки: 5,74 млрд грн (26,9%);
- прямі продажі: 3,58 млрд грн (16,8%);
- інші канали: 2,72 млрд грн (12,7%).

Основні показники ринку страхування за 2016-2017 роки відображено в табл. 2 [9].

Дані табл. 2 показують, що при зменшенні кількості страхових компаній у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 16 од. або на 5,16 % валові та чисті премії зросли відповідно на 23,5% та 7,7%.

Зміни на страховому ринку за 2018-2019 роки відображені в табл. 3 [10].

За чотири роки, з 2016 по 2019, кількість страхових компаній на українському ринку скоротилася на 25%. Незважаючи на це скорочення кількості гравців, ринок продовжував демонструвати зростання. Валові та чисті премії за цей період демонструють постійне зростання, а рівень бруцто-платежів також мав тенденцію до зростання.

Не дивлячись на те, що вартість активів страхових компаній знизилася на 4,9 %, чисті страхові премії зросли більше ніж вдвічі (табл. 4) [11; 12].

У 2020 та 2021 роках кількість зареєстрованих страховиків залишалася стабільною у 235 компаній, а кількість укладених договорів страхування зросла на 43%. При цьому активи балансу зменшилися на 4,90%. Валові страхові премії зросли на 185,60%, а розмір сплаченого статутного капіталу та сформованих страхових резервів зменшився на 7,40% та 7,30% відповідно. Чисті страхові премії та страхові виплати зросли на 201,30% та 197,70% відповідно. Також зросла кількість страхових виплат за рахунок перестраховиків на 204,20%.

Розглянемо обсяг активів страховиків та їхню кількість в 2021 році за даними НБУ [7]:

З рис. 1 видно, що обсяг активів life-страховиків дещо зріс, а в ризиковому страхуванні, навпаки, зменшився. А частка страхових резервів зросла за рахунок зменшення власного капіталу страховиків.

За 2022 рік у квітні активи страхових компаній становили 64,573 млн грн, у червні цей показник зріс до 65,904 млн грн, а у вересні досяг 70,869 млн грн. Однак наприкінці року, у грудні, активи знову скоротилися на 70,338 млн грн, показавши зменшення за квартал на 0,7%. Дані представлені на рис. 2.

Тепер розглянемо стан страхового ринку у 2023 році (табл. 5).

У другому кварталі 2023 року на страховому ринку України відбулися невеликі зміни: активи страховиків зросли на 0,4%, кількість страхових компаній зменшилася на 7. Водночас активи кредитних спілок і ломбардів зросли на 1,0% і 6,2% відповідно, але активи фінансових компаній скоротилися на 8,7%. Кількість банків також зменшилася на 2, але їх сукупні активи зросли на 5,6%.

Порівнюючи ситуацію, що склалася на вітчизняному та європейському страховому ринку, виходить, що Україна значно відстає від ЄС, оскільки у багатьох європейських країнах страхові компанії акумулюють до 70% коштів, що зберігаються в банківській системі.

Євроінтеграція надає можливість впровадження нових технологій та продуктів, в умовах сьогодення доцільно звернути увагу на адаптацію найкращих європейських практик, які відповідають потребам споживача:

Наприклад, використання Big Data [11; 12] дозволяє страховим компаніям збирати та аналізувати великі обсяги даних про своїх клієнтів, ризики та події. Це дозволяє їм краще оцінювати ризики, розробляти нові продукти та послуги, а також створювати індивідуальні страхові продукти та послуги для кожного клієнта, ґрунтуючись на його унікальних даних та поведінці.

Таблиця 2

Зміна на страховому ринку за 2016-2017 роки

Показник	2016	2017	Зміна, %
Кількість страхових компаній, од.	310	294	-16
Валові премії, млн грн	35 170,3	43 431,8	+23,5
Чисті премії, млн грн	26 463,8	28 494,4	+7,7

Джерело: сформовано авторами

Таблиця 3

Зміна на страховому ринку за 2018-2019 роки

Показник	2018	2019	Зміна, %
Кількість страхових компаній, од.	281	233	-17,40
Валові страхові премії, млн грн	49 123,2	52 843,4	7,40
Чисті страхові премії, млн грн	34 444,9	39 622,4	15,00
Рівень валових виплат, %	26,10	27,10	1,0 п.п.

Джерело: сформовано авторами

Зміни на страховому ринку 2020-2021 роки

Показник	2020	2021	Зміна, %
Кількість зареєстрованих страховиків, од.	235	235	0
З них: компанії зі страхування життя, од.	20	20	0
Включено компаній до Державного реєстру за квартал	1	1	0
Виключено з Державного реєстру за квартал	9	11	22,20
Кількість укладених договорів страхування (тис. од.)	40530,8	57899,9	43,00
Активи по балансу (млн грн)	65114,9	61888	-4,90
Активи, визначені ст. 31 Закону України "Про страхування" (млн грн)	47390	58764,4	24,20
Обсяг сплачених статутних капіталів (млн грн)	10633,2	9849	-7,40
Сформовані страхові резерви (млн грн)	31965,5	29614,8	-7,30
Валові страхові премії (млн грн)	11548,8	32967,1	185,60
з них: від страховальників-фізичних осіб (млн грн)	5399,2	16348,8	201,50
від перестраховальників (млн грн)	1697,6	3143,1	84,80
Валові страхові виплати (млн грн)	3749,9	11131,9	197,70
страховальникам-фізичним особам (млн грн)	1768,5	4850,4	173,60
перестраховальникам (млн грн)	84,3	365,9	334,80
Рівень валових виплат, %	32,5	33,8	4,00
Чисті страхові премії (млн грн)	9668	29271,8	201,30
Чисті страхові виплати (млн грн)	3659	10817,5	195,50
Рівень чистих виплат, %	37,8	37	-0,80
Обсяг страхових платежів, належних перестраховальникам (млн грн)	884,2	2708,3	204,20
з них: перестраховикам-нерезидентам (млн грн)	1929,1	2708,3	40,50

Джерело даних таблиці: [6]

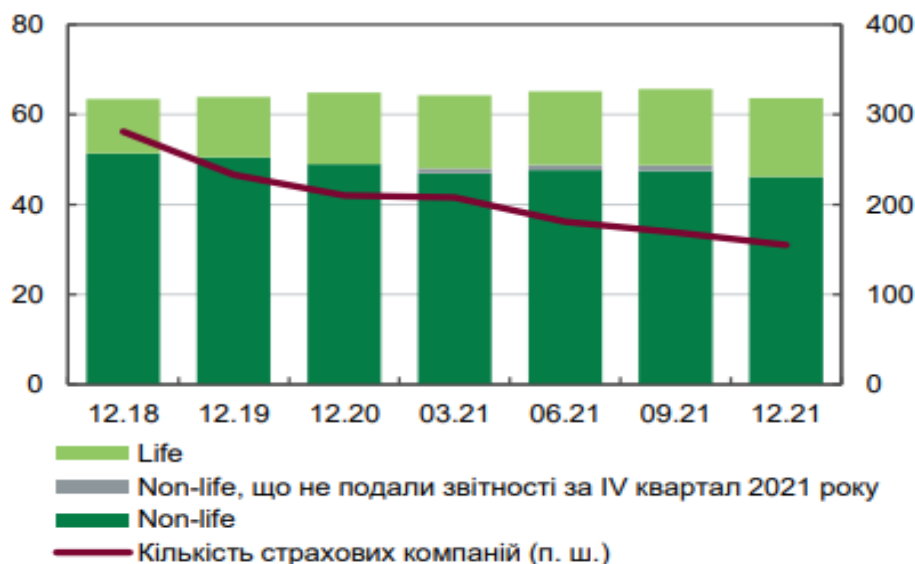

Рис. 1. Обсяг активів страховиків та їх кількість, млрд грн

Джерело даних рисунку: [7]

Також страхові компанії Європи використовують датчики IoT для моніторингу аварій і запобігання збиткам. Наприклад, датчики IoT можна використовувати для моніторингу стану будинків і транспортних засобів, дозволяючи страховим компаніям пропонувати страхові знижки клієнтам із низьким рівнем ризику [13].

Кіберстрахування (cyber insurance) [14] – страхування, яке дозволяє компаніям пом'якшити удар у разі кібератаки і хоча б частково фінансово захиститися від втрат. Обсяг світового ринку кіберстрахування в 2020 році склав \$7,8 млрд, а до 2025 року ця цифра досягне \$20,4 млрд.

Рис. 2. Активи страховиків України за 2022 рік.

Джерело даних рисунку: [7]

Таблиця 5

Страховий ринок України 2023 рік

Показник	03.2023	06.2023	Зміна за II квартал
Страховики			
Активи, млн грн	70480	70785	0.4%
Кількість	122	115	-7
Кредитні спілки			
Активи, млн грн	1380	1393	1.0%
Кількість	157	151	-6
Фінансові компанії			
Активи, млн грн	259338	236743	-8.7%
Кількість	682	629	-53
Ломбарди			
Активи, млн грн	4276	4540	6.2%
Кількість	171	164	-7
Банки			
Активи, млн грн	2427204	2562123	5.6%
Кількість	69	67	-2

Джерело: сформовано авторами

Висновки. Запровадження європейських стандартів і технологій в українській страховій галузі може значно відкрити перспективні напрями, підвищити конкурентоспроможність та модернізувати сектор.

Отже, Україна має значний потенціал для зростання в кількості страхових компаній, підвищення частки премій на страхування життя та рівня валових страхових виплат. Проникнення страхування в Україні є невеликим порівняно з ЄС, що вказує на можливість для розширення ринку страхування в країні. Однак щільність страхування в Україні є набагато нижчою, ніж в більшості країн ЄС, що свідчить про необхідність вдосконалення та розвитку страхових послуг.

Бібліографічний список:

1. Череп О.Г., Хмельковська А.В. Особливості розвитку вітчизняного страхового ринку як складової фінансового ринку: напрями активізації страхової діяльності в умовах цифрової економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: економічні науки.* 2021. № 2. Том 6. С. 240–245.

2. Череп О.Г., Хмельковська А.В. Впровадження страхових технологій (InsurTech) в Україні в період російсько-української війни. Управління соціально-економічним розвитком регіонів і держави : збірник матеріалів XVI Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. А.В. Череп. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2022. С. 114–118.
3. Череп О.Г., Хмельковська А.В. Страхові технології (INSUR TECH). VI Міжнародна науково-практична конференція «Innovations and prospects of world science» Vancouver, Canada 2-4 February 2022 Perfect Publishing. 2022. P. 1017–1022.
4. Васильєва Т. Нові вектори розвитку страхового ринку України : монографія. Унів. кн., 2022. 315 с.
5. Сукач О.М., Козловська С.Г. Управління ризиками страхового ринку. *Modern Economics.* Електронне наукове фахове видання з економічних наук. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/insurance-market-risk-management/>
6. Страховий ринок України та країн ЄС: порівняльний аналіз. Головна. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/101.pdf
7. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Nonbanking_Sector_Review_2023-05.pdf?v=7

8. Рейтинг надійності страхових компаній України 2023. Mind.ua. URL: <https://mind.ua/publications/20258307-rejting-nadijnosti-strahovih-kompanij-ukrayini-2023>
  9. Результати діяльності страхового ринку у I півріччі 2023 року. Національна Асоціація Страховиків України. URL: <https://www.nasu.com.ua/the-results-of-the-insurance-market-in-the-first-half-of-2023-2/>
  10. Статистика страхового ринку України. FORINSURER: Форіншурер – журнал про страхування та InsurTech. URL: <https://forinsurer.com/stat>
  11. Три ключові переваги використання Big data у страхуванні. FORINSURER: Форіншурер – журнал про страхування та InsurTech. URL: <https://forinsurer.com/news/22/04/28/41171>
  12. Use of Big Data technology in banking and insurance marketing. URL: https://www.researchgate.net/publication/379913834_Use_of_Big_Data_technology_in_banking_and_insurance_marketing
  13. У 2021 році витрати на «інтернет речей» в Європі перевищать \$200 млрд. Mind.ua. URL: <https://mind.ua/news/20227197-u-2021-roci-vitrati-na-internet-rechej-v-evropi-perevishchat-200-mlrd>
  14. Объем мирового рынка киберстрахования до 2025 року зросте більш ніж удвічі й перевищить \$20 мільярдів. Новини України – останні новини України сьогодні – УНІАН. URL: <https://www.unian.ua/insurance/strahuvannya-obsyag-svitovogo-rinku-kiberstrahuvannya-do-2025-roku-zroste-bilsh-nizh-udvichi-novini-ukrajini-ta-svitu-11357509.html>
- References:**
1. Cherep O. H., Khmelkovska A. V. (2021) Osoblyvosti rozvytku vitchyznianoho strakhovoho rynku yak skladovoi finansovoho rynku: napriamky aktyvizatsii strakhovoi diialnosti v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Features of the development of the domestic insurance market as a component of the financial market: directions for the activation of insurance activity in the conditions of the digital economy] *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: ekonomichni nauky – Bulletin of the Khmelnytskyi National University. Series: economic sciences*, no. 2, vol. 6, pp. 240–245.
  2. Cherep O. H., Khmelkovska A. V. (2022) Vprovadzhennia strakhovykh tekhnolohii (InsurTech) v Ukraini v period rosiisko-ukrainskoi viiny. Upravlinnia sotsialno-ekonomichnym rozvytkom rehioniv i derzhavy [Implementation of insurance technologies (InsurTech) in Ukraine during the Russian-Ukrainian war. Management of socio-economic development of regions and the state]: zbirnyk materialiv XVI Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii / za red. A. V. Cherep. Zaporizhzhia : Zaporizkyi natsionalnyi universytet, pp. 114–118.
  3. Cherep O. H., Khmelkovska A. V. (February 2-4, 2022) Strakhovi tekhnolohii (INSUR TECH) [Insurance technologies (INSUR TECH)]. VI Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Innovations and prospects of world science». Vancouver, Canada Perfect Publishing. Pp. 1017–1022.
  4. Vasylieva T. (2022) Novi vektory rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy [New vectors of development of the insurance market of Ukraine]: monohrafiia. Univ. kn. 315 p.
  5. Sukach O. M., Kozlovska S. H. Upravlinnia ryzykamy strakhovoho rynku [Insurance market risk management]. *Modern Economics*. Elektronne naukove fakhove vydannia z ekonomichnykh nauk. Available at: <https://modecon.mnau.edu.ua/insurance-market-risk-management/>
  6. Strakhovyi rynek Ukrainy ta krain YeS: porivnialnyi analiz [Insurance market of Ukraine and EU countries: comparative analysis]. *Holovna*. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/101.pdf
  7. Natsionalnyi bank Ukrainy [National Bank of Ukraine]. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Nonbanking_Sector_Review_2023-05.pdf?v=7
  8. Reitynh nadiinosti strakhovykh kompanii Ukrainy 2023 [Reliability rating of insurance companies of Ukraine 2023]. Mind.ua. Available at: <https://mind.ua/publications/20258307-rejting-nadijnosti-strahovih-kompanij-ukrayini-2023>
  9. Rezultaty diialnosti strakhovoho rynku u I pivrichchi 2023 roku. Natsionalna Asotsiatsiia Strakhovykiv Ukrainy [Results of the insurance market in the first half of 2023. National Association of Insurers of Ukraine]. Available at: <https://www.nasu.com.ua/the-results-of-the-insurance-market-in-the-first-half-of-2023-2/>
  10. Statystyka strakhovoho rynku Ukrainy [Statistics of the insurance market of Ukraine]. FORINSURER: Forinshurer – zhurnal pro strakhuvannia ta InsurTech. Available at: <https://forinsurer.com/stat>
  11. Try kluchovi perevahy vykorystannia Big data u strakhuvanni [Three key advantages of using Big data in insurance]. FORINSURER: Forinshurer – zhurnal pro strakhuvannia ta InsurTech. Available at: <https://forinsurer.com/news/22/04/28/41171>
  12. Use of Big Data technology in banking and insurance marketing. Available at: https://www.researchgate.net/publication/379913834_Use_of_Big_Data_technology_in_banking_and_insurance_marketing
  13. U 2021 rotsi vytraty na «internet rechei» v Yevropi perevishchat \$200 mlrd [In 2021, spending on the "Internet of Things" in Europe will exceed \$200 billion]. Mind.ua. Available at: <https://mind.ua/news/20227197-u-2021-roci-vitrati-na-internet-rechej-v-evropi-perevishchat-200-mlrd>
  14. Obsiah svitovoho rynku kiberstrakhuvannia do 2025 roku zroste bilsh nizh udvichi y perevishchyt \$20 miliardiv [The volume of the global cyber insurance market will more than double by 2025 and exceed \$20 billion]. *Novyny Ukrainy – ostanni novyny Ukrainy sohodni – UNIAN*. Available at: <https://www.unian.ua/insurance/strahuvannya-obsyag-svitovogo-rinku-kiberstrahuvannya-do-2025-roku-zroste-bilsh-nizh-udvichi-novini-ukrajini-ta-svitu-11357509.html>